

EVALUERING HF (og 9.- 10. klasse)

1. Evaluering af elevarbejde

1.1 Grundlaget for evalueringen

1.1.1 Udarbejdelse af kompetencemål

Som udgangspunkt for skolens evaluering er det vigtigt, at vi har veldefinerede kompetencemål, der kan bruges til betragtning af, hvorvidt skolen lever op til det forventede. For Rudolf Steiner-skolen i Aarhus er målet en række kompetencer, der søges udviklet gennem undervisningsforløbet på baggrund af skolens læreplan, fagbeskrivelser og pædagogik.

Der er udarbejdet kompetencemål med del- og slutmål for følgende fag: Dansk, matematik, engelsk, tysk/spansk, biologi, EDB, fysik/kemi, geografi, historie, gymnastik, eurytmi, samfundsfag, sløjd, metalsløjde, hjemkundskab, tegne/male, musik og instrumentalundervisning.

Kompetencemålene findes som undervisningsplaner på skolens hjemmeside: www.steinerskolen-aarhus.dk

Kompetencemålene har taget udgangspunkt i de søgte kernekompetencer i den daglige undervisning. Der er tilstræbt en form, der er sammenlignelig med de tilsvarende kundskabs- og færdighedsområder fra folkeskolen og ungdomsuddannelserne. Beskrivelser af selvkompetencer, handlekompetencer og sociale kompetencer ligger ikke direkte på skolens hjemmeside, men står som centrale målsætninger for skolen. Skolens værdigrundlag tager afsæt i Rudolf Steiners pædagogik. Disse målsætninger optræder primært gennem den Steinerpædagogiske indsigt, der forudsættes for underviserne på skolen og gives gennem læreplaner fra bl.a. Tyskland, Norge, England, samt litteratur og forskning i pædagogikken.

1.1.2 Kvalitetssikring af kompetencemål.

Skolens kompetencemål diskuteres jævnligt på skolen og i steinerskolernes faglige netværk. Dette sker ved pædagogiske møder, ugentlige konferencer og særligt afsatte pædagogiske dage. Den eksterne tilsynsførende for grundskolen vurderer, om kompetencemålene lever op til undervisningsministeriets fastsatte mål.

1.1.3 Udvikling af kompetencemål.

Rudolf Steiner-skolen i Aarhus arbejder løbende på at udvikle sine kompetencemål. Således er første udkast til kompetencemål for skolens 9. kl.–2.HF udarbejdet for klassetrinenes fagområder. Skolen deltager i det centrale arbejde på landsplan med at udvikle nye kompetencebeskrivelser, der kan give større genkendelighed for en skole med Steinerpædagogik som sit grundlag. Derudover deltager skolen i det landsdækkende arbejde med fælles undervisningsplaner for Steiner-skolerne.

Skolen har været medudvikler af EU-Comenius-projektet 'European Portfolio Certificate'. Skolen har licens på brugen af metoden, som er udviklet i samarbejde med 'European Council for Steiner Waldorf Education' ECSWE, der udvikler beskrivelser af kompetencer søgt gennem portfolioarbejde.

1 1.4 Kommunikation af kompetencemål.

De faglige kompetencemål findes i grundskolens afslutningsdokument for 9. klasse, kaldet 9. classes vidnesbyrd, samt i vidnesbyrd for 10. klasse. Der arbejdes kontinuerligt på at gøre nye lærere bekendte med kompetencemålene og skolens værdier, idet de nyansatte får tildelt en mentor gennem skolens mentorordning. Derudover arrangerer skolen en pædagogisk 'studiekreds' som tilbud til nyansatte, og som er målrettet studiearbejde i både under- og overskole.

Eleverne informeres sjældent på forhånd om kompetencemålene i den undervisning, de skal i gang med, da vi ønsker at give eleverne selvstændige oplevelser af fagene og emnernes natur. Kompetencerne er altså ikke en ydre eksisterende viden, som de skal nærme sig og forholde sig til. Dog er eleverne i de ældste klasser, overskole og HF, informeret om målene for undervisningen. Forældrene informeres om kompetencemål for forestående og gennemførte undervisningsforløb på forældremøder og via skolens hjemmeside.

1.2 Evaluering af elevkompetencer

1.2.1 Lærerevaluering:

Lærernes grundlag for evaluering af den enkelte elev foretages ved at sammenholde kompetencemålene med elevens opnåede kompetencer på baggrund af:

- Elevens deltagelse i undervisningen.
- Elevens eget udarbejdede skriftlige dokument (ca. 20 – 40 sider) fra hovedfagsundervisningen (3 – 5- ugers fagmoduler to timer dagligt)
- Elevernes skriftlige afleveringer og antallet af disse i fagene regning/matematik, dansk, engelsk og tysk/spansk, der afholdes flere gange i ugen.
- Elevernes skriftlige udarbejdelse af større projekter og præsentation/fremlæggelse af disse.
- Elevernes produkter fra håndværks- og kunstundervisningen.

Da skolen er eksamensfri, foretages der ikke egentlige eksaminer af eleverne, men der anvendes alternative prøveformer som afslutning på visse emneforløb. Pædagogikken tilstræber at styrke elevens oprigtige interesse for fag og emner og retter således fokus på noget andet end evaluering gennem eksamenssituationen. Fremlæggelse efter endt projekt bruges i hele skoleforløbet.

1.2.2 Ekstern evaluering

Ved større projektarbejder som f.eks. 'årsopgaven' i 2.HF, og kvartalsopgave 10. klasse, foretages evalueringen af det færdige produkt, det skriftlige og det praktiske arbejde, af en intern- eller ekstern evaluator med faglig relevant baggrund.

1.2.3 Selvevaluering

I skolens ældste klasser, 8.–2.HF, anvendes undervisningsformer, der bygger på portfoliearbejde, således som det er beskrevet i EPC-håndbogen, hvor eleven formulerer egne mål og hensigt med projektet og efterfølgende laver et skriftligt tilbageblik på projektet med fokus på forløb og opnåede kompetencer i forhold til målsætning. Elevens selvevaluering skal godkendes af underviseren og følge dennes evaluering af eleven i portfolie-certifikatet.

1.2.4 Kommunikation af elevevalueringer

Evalueringen af elevernes standpunkt i forhold til kompetencemålene formidles til eleverne gennem den daglige kontakt mellem underviser og elev samt til forældre ved de årlige konsultationer. Efter 9., - 10. klasse og 2.-HF modtager eleverne et skriftligt vidnesbyrd for samtlige fag.

Hvert fag indledes med en pensumoversigt. Herefter søges følgende beskrevet: Indstilling til faget, arbejdsindsats i timerne, beskrivelse af skriftlige og håndværksmæssige- og kunstneriske produkter, faglige standpunkt, faglige udvikling samt udviklingsområder for det fremtidige arbejde. Derudover karakteriseres elevens sociale kompetencer.

2.HF afgangsvidnesbyrd følges af en 'Europæisk Portfolie-Certifikat-mappe' - EPC, der er en dokumentation af formel, ikke-formel og informel læring med hensyn til viden, evner og færdigheder, holdninger og kompetencer.

1.2.5 Kvalitetssikring af kompetenceevalueringer

For at sikre at undervisningen understøtter elevens mulighed for at opnå de beskrevne kompetencemål, søges evaluering af undervisernes evaluering af eleverne opnået gennem følgende tiltag: Afleveret skriftligt materiale fra hovedfagsmodulerne lægges frem, tilgængeligt for andre undervisere, der evt. kan sammenholde indholdet af det skriftlige arbejde med den evaluering, der er vedhæftet. Ved evaluering af projekter skal vejlederen til projektet endvidere godkende bedømmerens evaluering.

1.2.6 Udvikling af nye evalueringsformer

På Rudolf Steiner-skolen i Aarhus arbejdes der på at udvikle og implementere nye evalueringsformer gennem portfoliearbejde i de ældste klasser. Selvevaluering er en væsentlig del i den metode, men også Triangulerings-princippet er nævnt i lærerens EPC portfolie-håndbog. For at afmystificere eksamensformen og give eleverne et indblik i, hvad det vil sige at gå til eksamen, arrangeres der ofte mundtlige fremlæggelser af gennemarbejdede emner og skriftlige prøver med grundlag i folkeskolens eller gymnasiets eksamensopgaver.

Skolen deltager ofte i møder med andre institutioner, hvor vidnesbyrd, portfolie og andre evalueringsredskaber diskuteres.

2. Evaluering af undervisningen

2.1 Grundlaget for evalueringen

Planlægningen af undervisningen skal bygge på underviserens kendskab til skolens kompetencemål og værdier, den faglige didaktik skal understøtte målene og den enkelte elevs udvikling. Det forventes at underviseren er fagligt og metodisk godt uddannet - med en indsigt i grundskolen, der svarer til en seminarieuddannelse og for underviserne i overskolen – 9. – 2.-HF, en videregående uddannelse i de fag, man underviser i, samt pædagogikum.

2.2 Evalueringsformer

Skolen undersøger løbende kvaliteten af undervisningen. Dette sker også i det daglige arbejde, hvor mødet med eleven, både den enkelte og som gruppe, kan danne grundlag for evaluering og tilbageblik. Dertil kommer reaktioner fra forældrene ved forældremøder, konsultationer, møder mellem kollegium og elevrepræsentanter, gennemgang af elevernes skriftlige arbejder og andre fremstillede produkter. Der arbejdes tæt sammen med skolens tilsynsførende og tages højde for anbefalingerne derfra. Der arbejdes i faggrupper med belysning af de enkelte fag, ligesom kommentarer fra tildelte mentorer tages til efterretning.

2.3 Opfølgning på evaluering

Skolens lederteam tager både de positive og negative evalueringer til efterretning og efterfølgende videre behandling. Dette sker også i lærergrupperne i de enkelte afdelinger. Positive erfaringer søges videregivet på de ugentlige konferencer. De negative belyses gennem undersøgelser af undervisningen, dens forberedelse og didaktiske opbygning. Underviseren søges hjulpet i forberedelsen gennem samtaler med mentor og ved besøg i undervisningen.

3. Løbende evaluering af den samlede undervisning

3.1 Evaluering af det samlede indhold i undervisningen

3.1.1 Intern evaluering

Den interne evaluering sker gennem udvalgte fokus punkter, som skolen vælger at behandle i løbet af året. Der laves et tilbageblik på helheden af undervisningstilbuddet i forbindelse med tilrettelæggelse af kommende skoleår. På skolens pædagogiske konferencer er indblik i fagene, undervisningen og den brugte didaktik et centralt tema. Således søges der balance i de enkelte fagområder i forhold til de kompetencer, vi ønsker at udvikle. Skolens lederteam følger til enhver tid med i, hvordan det går med undervisningen i de forskellige fag.

3.1.2 Elevevaluering

Eleverne bidrager til evaluering af det samlede undervisningsindhold ved samtaler med lærerne efter endt undervisningsforløb, klassens time og ved fællesmøder mellem elevrepræsentanterne og kollegiet. Som led i et stort forskningsprojekt fra Danmarks Pædagogiske universitet har eleverne udfyldt et omfattende

spørgeskema, der skal danne grundlag for en evaluering af den samlede undervisning på de danske Rudolf Steiner skoler.

Internt er der foretaget interviews med eleverne i de ældste klasser.

3.1.3 Ekstern evaluering

Som grundlag for skolens eksterne evaluering lægges der stor vægt på den tilsynsførendes rapport og anbefalinger. Rapporten kan ses på skolens hjemmeside. Der kommunikeres med forældrene og lægges vægt på deres og tidligere elevers udsagn. I forbindelse med DPU-rapporten har tidligere elever deltaget i undersøgelsen gennem et omfattende spørgeskema. Tilbagemeldingerne herfra belyses gennem særligt tilrettelagte møder mellem skolerne.

3.2 Evaluering af den samlede undervisningskvalitet

3.2.1 Intern evaluering

Skolens lederteam følger undervisningen og dens kvalitet i de forskellige fag. Der er i de yngste klasser ofte støttelærer med i undervisningen, ligesom de ældste klasser også har en god føling med hinandens undervisning igennem stort anlagt periodeundervisningsskema med skiftende lærere. I de ugentlige konferencer i de forskellige afdelinger følges der op på undervisningen i afdelingens klasser.

3.2.2 Elevevaluering

I forbindelse med et treårigt forskningsprojekt ved 'Danmarks Pædagogiske Universitet', 'Didaktisk analyse af Steinerskolernes læringspraksis' har eleverne udfyldt et spørgeskema, ud fra hvilket elevernes evalueringer tydeligt kan aflæses. Den daglige tætte kontakt mellem elever og lærere giver gode muligheder for at danne sig et billede af elevernes holdninger og synspunkter. Disse bliver hørt og behandlet.

3.2.3 Ekstern evaluering

Tidligere nævnte forskningsprojekt er i disse år en væsentlig del af skolens eksterne kvalitetsvurdering. Svarene fra undersøgelsen sammenholdes med tilsvarende forhold for sammenlignelige aldersgrupper i det offentlige system. Den tilsynsførendes tilbagemeldinger til forældre, bestyrelse og kollegium danner grundlaget for videre beslutninger.

3.3 Evaluering af det samlede kompetenceudbytte

3.3.1 Intern evaluering

Gennem udarbejdelse af vidnesbyrd og portfoliecertifikater fremgår det tydeligt, om eleven har opnået en bredt funderet faglig kunnen. I forbindelse med DPU-rapporten iværksatte skolen en ekstern evaluering af elevernes realkompetencer og udbytte af undervisningen.

3.3.2 Elevevaluering

Der arrangeres hvert år besøg af de ældste elever i mellemskolen og/eller besøg af tidligere elever, der fortæller de yngre om deres erfaringer og oplevelser ved undervisningen og videreuddannelsesforløbet. Disse arrangementer gentages for forældrene i de pågældende klassetrin ved forårets forældremøder. Dette giver et godt billede af elevernes erhvervede kompetencer.

3.3.3 Ekstern evaluering

Som nævnt er der flere aktører ind over i forbindelse med den eksterne evaluering. Tilsynsførende og samarbejde med institutioner udenfor skolen. Her kan også nævnes skolens samarbejde med VUC i Århus, hvor eleverne har mulighed for at få en realkompetencevurdering i henhold til gældende lov.

3.4 Opfølgning på de samlede evalueringer

Der bliver løbende fulgt op på den samlede evaluering af undervisningen, således at det faglige fundament, eleverne erhverver sig i de første år, kan danne grundlag for de større krav, der stilles i de ældre klasser, og som afrunder slutmål i 9. klasse. Skolen justerer på fagtilbuddet og tager nye tiltag, hvis der er behov derfor i det samlede undervisningsindhold. Evaluering af den samlede undervisningskvalitet har dannet grundlag for gennemgang af ansættelses- og personalepolitik samt mentorordninger for nye lærere.

Evaluering af skolens samlede undervisning

MÅLBART EFFEKTIVISERINGSPROJEKT (FORVALTNINGSREVISION)

Tidsrum: 2017–2022

Opgave: Implementering af Steiner HF.

I forbindelse med et mangeårigt landsdækkende arbejde omkring anerkendelse af skolens to ældste årgange, 2.vg og 3. vg og tilskud til disse, lykkedes det i efteråret 2016 at komme med i den nye gymnasireform og loven bag denne. Dette betyder, at der forestår et større implementeringsarbejde både på landsplan (gennemføres af Sammenslutningen af Steinerskoler og Dansk Friskoleforening) og på den enkelte skole.

På Rudolf Steiner – Skolen i Århus sigter vi mod opstart af den første HF - klasse under den nye lov til august 2018. I perioden indtil da forestår der en lang række opgaver, der skal løses bl.a.:

- Et grundigt kendskab til den nye lov
- Information til elever og forældre om den nye ungdomsuddannelse
- Information til eleverne om undervisningen, fag og de muligheder, der åbn sig efter endt uddannelse.
- Kortlægning af krav til de enkelte fags niveau og timetal

- Udarbejde planer for den enkelte lærers uddannelse og pædagogikum
- Skolens organisation og ledelse. Ansættelse af rektor
- Ændring af skolens vedtægter
- Plan for evaluering

Mål:

Ifølge aftale med ministeriet skal aftalen evalueres samlet for alle skoler i landet efter 5 år. Vi ønsker i den forbindelse at stå så godt som mulig, så ordningen fortsat består efter 2022. Vi vil derfor følge eleverne tæt efter endt skolegang, så vi får et tydeligt billede af uddannelsen og elevernes vej i det efterfølgende uddannelsessystem.

2017:

Der har været meget stor aktivitet omkring implementeringen af oprettelse af Steiner HF på skolen. Arbejdet frem til evalueringen af uddannelsen i 2022 vil fortsætte både på skolen og på landsbasis stærkt båret af den fælles styregruppe og Sammenslutningen af Rudolf Steiner Skoler.

2018:

Oprettelsen af skolens nye HF-afdeling stået i centrum siden opstart i august 2018. Der var krav til en klasse med 20 elever, men den første klasse har 26. Vi har gjort et stort arbejde for at tilrette skolens skema de medfølgende krav uden at give køb på skolens særlige profil og værdier. Det er vores vurdering, at netop dette er lykket. Der arbejdes i skolernes sammenslutning fortsat med implementeringen af uddannelsen igennem fælles møder, fagmøder, møder med ministeriet, uddannelserne, skoleforeningerne organisationerne osv.

Næste udfordring og mål ligger i det kommende skoleår, hvor vi håber på en fuld udbygget HF-afdeling med tre klasser.

2019:

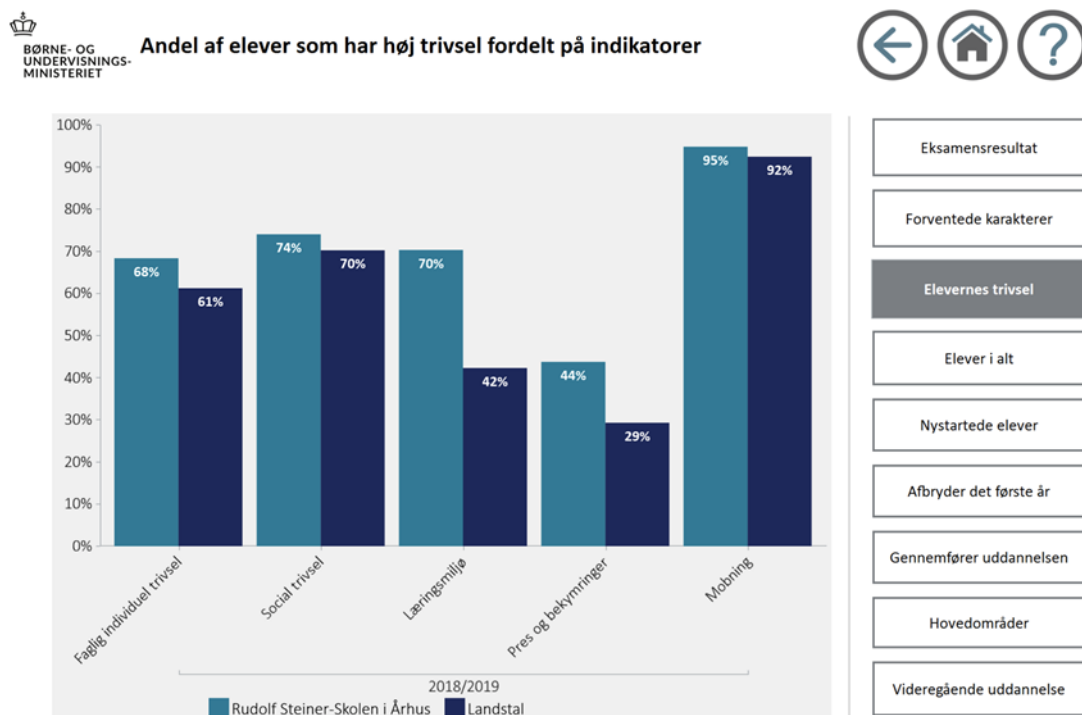
Oprettelsen af skolens nye HF-afdeling fyldt meget i skolens liv. Vi nåede skolens målsætning om at have en fuld udbygget HF-afdeling med 3 HF- klasser. Der er p.t. 25 elever i 2. HF og 40 elever i 1. HF fordelt på 2 klasser. I alle klasser er der en stor andel af elever, der kommer udefra, dvs. elever, der først begyndte på skolen i HF. I 2. HF er der 12 og i 1. HF er der 13 elever.

Vi har haft fokus på indmeldelsesproceduren samt elevernes trivsel således at de elever, vi optager trives godt i vores uddannelse. Den sidste Elevtrivselsundersøgelse viser netop, at vi har en større andel af elever, der scorer højere end landsgennemsnit på alle indikatorer, særligt i forhold til læringsmiljø, som på Steiner HF ligger på 70%, hvor landets gennemsnit ligger på 42% (se nedenstående billede).

Et godt læringsmiljø er også medvirkende til et højere elevtal. Eleverne bliver ambassadører for vores uddannelse: elever, der kommer fra vores egne række kan se et sammenhæng i deres skoleforløb, de nye får øjne op for de værdier, skolen står for.

I den forbindelse har begge grupper elever med stor succes deltaget i informationsmøder, både på skolen og på andre fri- og efterskoler med henblik på elevrekruttering.

Målet for det kommende skoleår er derfor, at endnu en større andel af vores egne elever vælger Steiner HF, og at ligeledes andelen af elever, der kommer udefra også bliver større.

2020:

Vi oplever stadig en stor søgning til vores HF, især fra elever udefra. I august 2020 startede tre klasser, én 1. HF med 24 elever, hvoraf 15 var udefra, og 2. HF-klasser med 38 elever i alt. Det er meget tilfredsstillende, at så mange elever udefra vælger netop vores uddannelse. Det drejer sig primært om unge mennesker med nogle anderledes værdier og interesser. De vægter de nære relationer og en balance mellem de boglige og de kunstneriske fag.

At der kun er 9 af egne elever i nuværende 1. HF er mindre tilfredsstillende. Der skal dog siges, at klassen i 10. klasse bestod af 14 elever, så det er alligevel over halvdelen af klassen. Rekruttering af egne elever til kommende 1. HF bør have vores fokus.

Nuværende 2. HF består af to klasse af 18 i den ene og 19 i den anden. Det giver et frafald på tre elever, hvilket er en mindre andel.

Allerede på nuværende tidspunkt oplever vi en stor søgning til vores kommende 1. HF, og derfor har vi allerede besluttet, at oprette to klasser, selvom der p.t. kun er én 10. klasse.

Lidt mere langsigtet har vi også besluttet, at der er to klasser i kommende 10. klasse, selvom det giver to klasser på omkring 15-18 elever. Dette gør vi for at danne et godt grundlag for at kunne have en dobbeltsporet HD-uddannelse, altså to 1. HF-klasser og to 2. HF-klasser. Vi har nemlig oplevet en stor søgning til vores 10. klasse. Hvis vi kun havde én 10. klasse med 25-30 elever ville den være lukket for tilgang af nye elever i det kommende skoleår. Mange elever i 10. klasse i 2021-2022 giver et bedre grundlag for to 1.HF-klasser i 2022-2023.

2021:

Allerede i slutning af 2020 havde vi besluttet, at vores 10. klasse med 26 elever skulle deles i to efter sommerferien for at få plads til de mange eksterne ansøger, vi forventede at få til vores kommende HF. Dette blev bekræftet omkring d. 1. marts – deadline for opskrivning på optagelse.dk – at vi, med stor sandsynlighed ville kunne få to klasser, dette på trods af, at 10 af vores eksisterende 26 elever valgte en anden ungdomsuddannelse. I løbet af foråret holdt skolens rektor samtale med alle ansøger både interne og eksterne, som er en del af vores optagelsesprocedure. Desværre, grundet Corona, blev disse samtaler nødt til at blive holdt online, hvilket ikke giver den samme fornemmelse for hinanden som ved fysiske møder. En anden vigtig del af vores optagelsesprocedure er et besøg. Eksterne elever, der søger optagelse i vores HF skal følge undervisningen i minimum et par dage i løbet af foråret for at få en fornemmelse af dagligdagen på skolen. Heller ikke dette var desværre muligt grundet Corona.

Da skoleåret 2021-2022 begyndte i august havde vi to 1. HF-klasser med 20 elever i hver, men ret hurtigt kunne vi mærke en højere grad af mistrivsel blandt eleverne, især de nye. Det tog også længere tid for dem at vænne sig til at gå i skole igen efter så mange måneders nedlukning i det forrige skoleår. Måske af den grund, samt en knap så fyldestgørende optagelsesprocedure oplevede vi for første gang et stort frafald fra vores 1. HF-klasser, således at i løbet af efteråret/vinter var den ene HF-klasse halveret og den anden klasse mistede to elever. Denne klasse har til gengæld fået tre nye elever i løbet af de første måneder.

Vores 2. HF består af 23 elever, hvilket giver kun et frafald på én elev. De dimitterer i august 2022.

Som et led i en mere langsigtet strategi besluttede vi at bibeholde de to 10. klasser som to separate klasser trods det forholdsvis lavere elevtal per klasse (15 og 18). Dette for at have plads til elever, der ønskede at finde et andet 10.klassetilbud end det, de var påbegyndt, typisk drejer det sig om elever, der dropper ud af efterskole. Erfaringen fra de sidste par år viser, at elever, der dropper ud af efterskole søger vores skole som et alternativt. Og ganske rigtigt, vi har fået 5 nye elever. Dette gav en ny energi og nye dynamikker i især en af klasserne. Vi har desværre også mistet 4 grundet mistrivsel og sygdom.

Alt i alt forventer vi i skoleåret 2022-2023 at have to 1. HF-klasser, bestående af mindst 20 elever i hver, hvoraf ca. halvdelen er elever udefra.

Bilag og uddybning til evaluering

A. VIDNESBYRD

Gennem skolens lange historie – mere end 65 år – har skolen evalueret sine elever via fyldige vidnesbyrd (skriftlige udtalelser). Vidnesbyrd gives i 2., 4., 6., 8., 9., 10. kl. og 2. HF ved skoleårets afslutning. I de yngste klasser henvender vidnesbyrdene sig primært til forældrene, der dog kan bruge visse dele deraf som grundlag for samtale med barnet. 6. klasses vidnesbyrd er skrevet direkte til eleven i du - form, men med krav om, at forældrene også læser det, da de vil kunne udtrække noget andet end eleven. Fra 8. klasse og i resten af skoleforløbet modtager eleverne vidnesbyrd hvert år ved skoleårets afslutning. Dog ikke i 2.vg., da de to sidste skoleår ses som en sammenhæng. Vidnesbyrdene her er skrevet til både forældre og elev, men tager også hensyn til den enkelte elevs uddannelsesvej og kan/er derfor målrettet denne. Hvis en elev således ønsker at forlade skolen efter 9. kl. - eller 10. kl., retter vidnesbyrdet sig også mod samfundet og det videre skole- og uddannelsesforløb, som eleven ønsker at påbegynde.

Vidnesbyrdet, eller elev-evalueringen, sker på baggrund af den konkrete undervisning i de forskellige fag og undervisningens indhold. Da store dele af undervisningen i skolens fagkreds foregår som periodeundervisning over 3 - 4 uger (emneuger) i de to daglige hovedfagstimer, fra kl. 8.00 til 10.00, lægges der fra skolens side vægt på, at eleverne i overskolen får tilbagemelding om undervisningsforløbet 4 – 5 uger efter periodens afslutning. Der skrives således vidnesbyrd til disse klassetrin året igennem, hvilket giver mulighed for løbende at tage henvisninger, opfordringer og erfaringer til sig. Ved skoleårets afslutning samles disse så med udtalelserne fra fagtimerne, sprog- og bevægelsesfagene, håndværks- og kunstundervisningen. Her følger pensumbeskrivelserne i de enkelte fag med. En præcis og fyldestgørende pensumangivelse/kompetencebeskrivelse er især vigtig for eksternt brug af vidnesbyrdet.

Den måske vigtigste grund til at skrive vidnesbyrd, er den virkning, lærerens tanker omkring eleven har på eleven. Det indre arbejde, der foregår, når læreren danner sig et eget billede af eleven og gør sig den anstrengelse at formulere det, kan have så stor en virkning på barnet, at det få uger efter kan være synligt forvandlet. Derfor er det en daglig opgave for læreren at beskæftige sig inderligt med "sine børn", for igennem dette arbejde ikke kun at støtte eleven, men også få inspiration og ideer til, hvad der fremover kunne gøres af tiltag (formativ evaluering). Således er processen omkring vidnesbyrdskrivning ikke kun et øjebliksbillede af eleven, sådan som en eksamenssituation er, men et arbejde, der stærkt virker ind i fremtiden på baggrund af det, der er, og det, der har været. Dette er blandt andet også baggrunden for, at skolen har valgt fortsat at være eksamensfri. Vi giver ikke karakterer, men vi karakteriserer samt beskriver til slut elevens opnåede kompetencer (summativ evaluering).

De skrevne vidnesbyrd læses altid igennem af en anden lærer for at undgå misforståelser, modsigelser og ensidige subjektive holdninger.

Internt stilles der visse krav til vidnesbyrdets indhold:

1. Indstilling til faget.

(Engagement og koncentration. Begejstring, undren og nysgerrighed. Hukommelse og fantasi.)

2. Elevens evne til at bearbejde det faglige.

(Balance mellem at være reproducerende og skabende. Tydelig forskel mellem at være nøgternt refererende og selvstændigt bedømmende. Den æstetiske arbejdsproces og udførelse. Orden, skrift og tegninger/illustrationer.)

3. Kunnen. Standpunkt i faget.

4. Elevens udviklingsbillede. Hvor skal der fremover sættes ind?

(Hvad af dybere værdi har eleven udviklet, og hvad bør ansøres, bestræbes eller kræves? Er eleven udholdende, trofast, ansvarlig og pligttopfyldende?)

5. Social indstilling i det daglige arbejde.

(Hvad og hvordan har eleven givet noget til fællesskabet i klassen? Kan eleven arbejde sammen med andre i gruppearbejde?)

Fravær.

Igennem kendskab til læreplanen og forståelse for/indblik i menneskekundskaben forsøger læreren at skildre elevens, indsats og evner i forhold til dennes viljes-, følelses- og bevidsthedsmæssige udvikling under hensyntagen til elevens alder. En sådan bevidsthed hos læreren vil give en naturlig differentiering af vidnesbyrdene.

Differentiering i forhold til overskoleforløbet.

9. klasse

Elevens evne til intellektuel forståelse som oplevelse, der kan erindres og være genstand for debat. Elevens evne til, i enkel form, at analysere og konkludere. Forhold til enkel logik. At kunne skelne mellem egne og andres ideer. Subjektive og objektive relationer. Elevens følelsesmæssige engagement og deltagelse kommer her ofte frem som spontan begejstring. Elevens individuelle lyst og ulyst/sympati og antipati overfor stoffet eller anden person kan være fremherskende. Der stilles efterhånden større krav om egen autoritet, initiativer og opgaveløsning i undervisningssituationen.

10. klasse

Den intellektuelle forståelse er her mere evnen til systematisk analyse og syntesedannelse. At kunne bevæge sig frit mellem årsags- og virkningsrelationer. Udviklet proportionsfornemmelse. At kunne skelne mellem tanker af emotionel og moralsk karakter. Elevens teoretiske dømmekraft. Følelsesmæssig frihed til at kunne leve sig ind i en rolle, et stofområde eller arbejdsopgave. Eleven har evnen til at kunne distancere sig. Fascinations evne balancerer med selvstændighedsfølelse. Oplevelse af demokrati. At kunne se andre som ligeværdige trods individuelle forskelle. En vis selverkendelse på godt og ondt. Evnen til

at lave sit eget arbejde og at påtage sig pligter ud fra fornuft. Kan forfølge egne ideer. Der er i loven for Steiner HF aftalt meritoverførelse for undervisningen i 10. klasse.

1. HF

Intellektuel forståelse af komplekse problemformuleringer. Teoriens relativitet. Er i stand til følelsesmæssigt at indleve sig i andre og evner at tænke eksakt i moralske, humane og sociale ideer. Medlidenhed. Kan finde eget ståsted. Oplever tilværelsens transcendens. Kristne og moralske idealer i forhold til medmenneskene, samfundet og omverdenen. Evner at handle uden en tvingende eller personlig grund.

2. HF

Intellektuel forståelse som: evnen til at se flere sideordnede synspunkters relative sandhed og at vurdere disse på egne præmisser. Selvstændig brug af en metode eller et tanke-system. En vis voksen modenhed som følelsesmæssig ligevægt, selverkendelse og evne til selvevaluering. Social forståelse og demokratisk indsigt. Åben, velvillig og samarbejdsvillig. Evne til at fordybe sig, at tænke og handle ud fra eget motiv. Kan indordne sig og sætte ind med rette handling og kraft på rette tid og sted. Situationsfornemmelse.

B. KONSULTATIONER

Igennem konsultationerne og samtaler gives der mulighed for at gå ind på den enkeltes individuelle situation. Her bringes elevens faglige standpunkt til bevidsthed, indsatsen i skolen, hjemmearbejde, personlige problemer og sociale egenskaber bliver diskuteret. I mere komplekse tilfælde afsættes der tid af til et eller flere længere møder med forældre og/eller elev samt evt. relevante instanser, de såkaldte netværksmøder. Der lægges vægt på personlige samtaler frem for mailkorrespondance.

C. ÅRSOPGAVE PORTFOLIE

Udarbejdet efter retningslinjer fra EPC – Europæisk Portfolie Certifikat.

Hvad er en årsopgave? (skolens almene beskrivelse)

Årsopgaven er en helt frit valgt opgave, som eleven beslutter sig for omkring 1. marts i skolens 11. klasse. Opgaven omfatter en teoretisk/skriftlig del og et praktisk, kunstnerisk arbejde som eleven fordyber sig i gennem et helt år, sideløbende med undervisningen i skolen. Ved afleveringen af arbejdet laves der en offentlig udstilling og eleven fremlægger og forsvare sit arbejde gennem et offentligt foredrag. Ved opgavens begyndelse afleveres emne og titel sammen med en projektbeskrivelse, der danner grundlag for EPC'en. Eleven tilrettelægger selv sit arbejde bistået af en eller flere selvvalgte eksterne eller interne faglige og pædagogiske vejledere. Undervejs i processen følges arbejdet ikke kun af vejlederne, men der aflægges også delrapporter for klassen, lærerne og forældrene, hvor erfaringer og problematikker udveksles.

Processen skal indeholde væsentlige elementer som:

1. Studier af emnets historie og status. (valg af kildemateriale)
2. Forskning. Nyt undersøges og områder belyses.
3. Sammenfatning af egne erfaringer og tydelig beskrivelse af egne holdninger og synspunkter.
4. Nye elementer, opdagelser og inspirationer. Resultatet af arbejdet skal fremstå i en bog, og det praktiske arbejde skal være færdigt og gennemarbejdet. Dertil har eleven brug for:

1. Overblik over opgaven og hele arbejdsprocessen.
2. Tilrettelæggelse af arbejdet i forhold til den afsatte tid. Lave en tidsplan.
3. Planlægge en målrettet indsats i forhold til egne evner, vejledning og evt. hjælp for at nå målet.
4. Vedholdenhed og udholdenhed i forhold til ydre og indre vanskeligheder.

Faglige mål og krav

Den teoretiske opgave: Eleven skal tage stilling til, om det teoretiske arbejde skrives på PC eller i hånden, samt til den måde evt. illustrationer og tegninger udføres på. Eleven skal gennem arbejdet kunne beherske den faglige fordybelse i det teoretiske stof gennem kildesøgning på en alsidig måde, og derigennem sammenfatte egne forskningsresultater, hvori angivelsen af kilder tydeligt fremgår. Det skriftlige arbejde begynder med en indledning, hvori læseren forberedes på emnet, dets behandling og problematik. Sproget, ortografi og retskrivning skal være gennemarbejdet og klart fremstillet, og teksten skal være opdelt med tydelige afsnit og passende overskrifter. Bogen skal afsluttes med et fagligt og personligt efterskrift (evaluering) i forhold til opgavens oprindelige projektbeskrivelse. Refleksion og tilbageblik.

Bogen skal være håndværksmæssigt indbundet efter eget oplæg og med erfaringen fra skolens undervisning i bogbinding. Den skal fremtræde med nummererede sider og indholdsfortegnelse. Det grafiske layout, illustrationer og tegninger, skal være æstetisk gennemarbejdet.

Den praktiske opgave:

Eleven skal lære at anvende og videreudvikle håndværksmæssige og kunstneriske færdigheder, så det færdige produkt er dygtigt og fagligt korrekt udført. De praktiske opgaver skal kunne bedømmes af fagligt kompetente personer under hensyn til elevens alder og den tid, denne har haft til at fordybe og dygtiggøre sig i området. Den praktiske opgave bør stå i rimelig relation til det teoretiske arbejde og være afsluttet med henblik på udstilling og bedømmelse.

Den mundtlige præsentation:

Efter aflevering af årsopgaven forbereder eleven en klar disposition til en mundtlig offentlig fremlæggelse af sit arbejde på ca. 30 minutter. Heri fortælles der ærligt om emnet, hele arbejdsprocessen, erfaringerne og det faglige, personlige udbytte. Sproget skal være velformuleret, sammenhængende og klart, så det tydeligt kan forstås af tilhørerne.

Evaluering

Da det er eleven, der gør sig erfaringer, udvikler færdigheder og kompetencer, er det naturligt, at det også er eleven, der primært skriver evalueringen. Det er en selvprøve, hvor rammerne stilles af skolen, men kravet om, hvad der skal præsteres, stilles af eleven selv. I EPC'en er beskrevet, hvad denne selvevaluering skal indeholde, og der er sat et spørgeskema op til hjælp og vejledning for denne. Den skriftlige selvevaluering skal være færdig til udstilling og fremlæggelse af årsopgaven.

Faglig evaluatør (ekstern eller intern)

Opgaven anmeldes/ evalueres i forhold til elevens selvevaluering, dennes projektbeskrivelse og Rudolf Steiner – skolens krav og beskrivelse til gennemførelse af en årsopgave. Anmeldelse og bedømmelse skal så vidt muligt ske ud fra en saglig omtale og vurdering af det faglige omfang og niveau. Det karakteristiske/personlige ved elevens fremstilling af resultaterne såvel praktisk, som teoretisk skal karakteriseres og bedømmes på lige fod med tilsvarende personlige og faglige niveauer i andre ungdomsuddannelser.

Retningslinjer derfor:

1. Ydre beskrivelse af opgaven, omfang, sidetal, antal ord, skriftstørrelse, skriftens art, bogens størrelse/mål, indbinding, omfang af illustrationer og omfang af det praktiske arbejde.
2. Beskrivelse af emnets behandling. Kapitelinddeling, udvikling og sammenhæng i afsnittene. Vurdering af eget originalt arbejde i forhold til kildeangivelser. Selvstændighed. Faglig vurdering af indhold og form. Det praktiske arbejdes kvalitet.
3. Sproget. Er det elevens eget? Er det sammenhængende, logisk og flydende? Er det billedrigt og begrebsmæssigt klart? Svarer sprogets karakter til emnets indhold? Hvordan er retskrivning og ortografi?
4. Den kunstneriske eller tekniske prægning: Vurdering af illustrationers kunstneriske værdi og tekniske tegningers klarhed og præcision. Det praktiske arbejdes håndværksmæssige udførelse og kunstneriske værdi.

5. Arbejdets latente værdier. Kan der fremhæve noget ved helhedsindtrykket, som viser elevens udvikling og faglige fordybelse under arbejdsprocessen, samt vurdere de opnåede resultaters egne, faglige og/eller nye værdier. Fremtidige udviklingsmuligheder på grundlag af arbejdet.

Begge evalueringer indgår i elevens EPC og medtages i det afsluttende vidnesbyrd.

EPC

Projektbeskrivelse

Elevens egen beskrivelse af planerne for opgaven og arbejdet med denne som afleveres skriftligt ved arbejdets begyndelse. (d. 1. marts) Beskrivelsen skal indeholde:

Projektets navn

Hvor finder det sted

Dato

Tidsramme

Elevens alder/klassetrin

Navn på elevens vejleder

Angivelse af om projektet er en pligt opgave eller frivilligt valgt

Beskrivelse af opgavens indhold og særlige tyngdepunkter, metode og kompetencer, der lægges særligt vægt på og tænkes benyttet.

Selvevaluering

En præcis beskrivelse af arbejdet med hele opgaven

En præcis beskrivelse af fremgangsmåden

En beskrivelse af de brugte og ny erhvervede færdigheder

Fremmedevaluering

Beskrivelse af det grundlag evalueringen hviler på: egne iagttagelser, tilbagemeldinger fra andre, beskrivelse af opgavens ydre fremtoning, læsning og gennemgang af opgaven, beskrivelse og anmeldelse af praktisk arbejde, fremlæggelse osv.

Beskrivelse af de iagttagne færdigheder

Elevens deraf udledte kompetencer

Formalia

Elevens for – og efternavn

Skolens navn

Skoleår og dato

Elevens underskrift under selvevalueringen

Evaluators og lærers underskrifter under fremmedevalueringen

Skolens stempel

Hjælp til projektbeskrivelse

Hvilket emne/tema har mit årsarbejde? (arbejdstitel)

Hvem er min vejleder?

Hvad vil jeg især lægge vægt på i arbejdet? (teoretisk, kunstnerisk, praktisk)

Hvad vil jeg undersøge/afprøve/efterforske/fremstille?

Til hvilket formål vil jeg indsamle informationer?

Hvem vil jeg opsøge og tale med?

Hvilke steder vil jeg evt. besøge?

Hvilke hjælpemidler har jeg brug for?

Hvordan og med hvilke midler dokumenterer jeg mine arbejdsresultater?

Hvordan og med hvilke midler præsenterer jeg mine arbejdsresultater?

Hvilken form skal mit skriftlige arbejde have?

Evalueringsinstrument

For at sikre, at eleven reflekterer over sit arbejde og skriver en fyldestgørende selvevaluering, får eleven udleveret et spørgeskema til hjælp.

1. Hvordan er jeg kommet til rette med den afsatte tid?
2. Har jeg formået at planlægge/tilrettelægge arbejdet i forhold til tiden?
3. Hvordan og hvor har jeg fået kilde- og informationsmateriale til opgaven?
4. Hvilke vanskeligheder er jeg stødt på? Hvilken hjælp har jeg fået?

5. Hvilke glæder og sorger har arbejdet givet mig i løbet af året?
6. Hvordan har jeg oplevet året i forhold til mit års arbejde?
7. Hvordan har samarbejdet været med min vejleder?
8. Hvordan har mit forhold til mit valgte emne været i løbet af året? Har det forvandlet sig og hvordan?
9. Hvordan forholder mit resultat sig til mine oprindelige ideer og min projektbeskrivelse?
10. I hvilket forhold står det teoretiske og praktiske arbejde til hinanden?
11. Hvilke vigtige erfaringer har jeg gjort mig i forhold til mit arbejde med årsopgaven?
12. Har årsopgaven udfordret mig personligt?
13. Set i bakspejlet, har jeg så valgt det rigtige emne?
14. Hvad er jeg tilfreds med/utilfreds med?
 - a. Omfang
 - b. Indhold
 - c. Præsentation
 - d. Det samlede indtryk
 - e. andet. Real kompetence vurdering.

Forældremøder

Det er væsentligt for skolen at have en god kontakt til forældrene. Denne skabes blandt andet gennem de to årlige forældremøder, hvortil der er mødepligt. På møderne behandles de emner, der er fælles for hele klassen, og ikke individuelle spørgsmål. Lærerne giver et billede af det alderstrin, som klassen befinder sig på, ud fra menneskekundskaben og barnets normale udviklingsvej. Der fortælles om klassens indsats i undervisningen og dens sociale ressourcer. Klassens faglærere kan være tilstede og bidrage til at beskrive klassen. Gennem samtale og diskussion skabes der et billede af klassen set ud fra forældrenes oplevelse igennem barnet. Særlige situationer og undervisningsforhold kan tages op.

DE UGENTLIGE KONFERENCER

Skolen er delt op i en grundskole, overskole (9.-, 10. klasse og en gymnasial HF-afdeling samt specialcenter og fritidsordning. Hver af disse har en leder, der sammen med skolelederen og rektor samt en forretningsfører danner skolens lederteam. Ledergruppen holder fast møde en gang om ugen. Alle lærere deltager hver uge i en fælles pædagogisk konference på 45. min. Ligeledes afholder de enkelte afdelinger et halvanden time langt møde i hver afdeling. De vigtigste punkter på disse møder er af pædagogisk art. Her bliver klassernes og den enkelte elevs trivsel sat i centrum, og der udarbejdes en plan for, hvordan man bedst kan hjælpe eller forbedre en given sag. Gruppen vil altid evaluere på, hvor sagen står, hvad der er gjort, hvilken virkning det har haft, og hvad der skal til for at føre det videre. Indholdet af afdelingsmøderne samler sig naturligvis meget omkring det, der er den enkelte afdelings område. Derudover fremlægges der periodeplaner/undervisningsplaner for undervisningen, lærerne giver hinanden indblik i, hvad der arbejdes med, ligesom der også ses tilbage på afsluttet undervisning. Undervisning, der af den ene eller anden grund ikke fungerer optimalt, vil der blive arbejdet med, med henblik på at finde løsninger og forbedringer. Der lægges stor vægt på, at det sociale fungerer i alle situationer. Alle væsentlige spørgsmål af teknisk eller praktisk art drøftes. Det kan dreje sig om vikarproblemer, skemaændringer, fagfordeling, særlige arrangementer og lignende. Alle har mulighed for at komme med holdninger og synspunkter, og kan der

skabes enighed, træffer gruppen også beslutning. I manglende fald fremlægger gruppelederen gruppens holdning for ledergruppen, der så træffer den endelige beslutning. Alle nyansættelser foregår ligeledes i de respektive grupper gennem nedsættelse af et mindre ansættelsesudvalg, specielt valgt til den konkrete ansættelse. Udover dette foregår der i overskolegruppen et løbende visionsarbejde, hvor kollegiet holder sig orienteret om ændringer i skole politik, lovgivning, åbninger for anerkendelse af skoleformer og tilskudsmuligheder og nye tiltag i samfundet. Oplysning og information er vigtige faktorer, der gør det muligt at følge med i tidens krav. Arbejdet med pædagogikken og menneskekundskaben er hjertet i skolens hverdag og derfor af vital vigtighed for skolens liv.

UU-vejledning

Skolen har et fast samarbejde med 'Ungdommens Uddannelsesvejledning' ved Aarhus kommune, 'UU Aarhus-Samsø'. Der er fra tilknyttet en UU vejleder fra kommunen, ligesom skolen også har sin egen interne vejleder. Skolen følger de gængse regler om uddannelsespligt og tilsyn med elevernes uddannelsesparathed.

D. SKOLENS SPECIALCENTER

Specialundervisningskollegiets hovedopgave er at tilgodese de børn, der har brug for særlig hjælp; det være sig på det indlæringsmæssige, det motoriske eller det adfærdsmæssige område. Der arbejdes med periodeundervisning, hvor der skiftevis lægges hovedvægt på indlæring (dansk og regning), bevægelse (helse-eurytmi) og terapeutisk kunst og håndværk. På møderne i specialcentret bliver der udarbejdet individuelle handlingsplaner, der sikrer, at problemerne gribes an fra forskellige vinkler, jævnfør det antroposofiske menneskesyns 3-delte menneske: Tanke, følelse og vilje.

Specialundervisningskonferencerne er åbne for henvendelser fra lærere og forældre, skolepsykolog, læsekonsulent og sundhedsplejerske. I de ugentlige møder deltager altid helse-eurytmist, håndværks/kunst-terapeut og specialundervisningslærer (læsepædagog). Indholdet i møderne er: Fortløbende seminaristisk arbejde. Børnebehandling (drøftelse af det enkelte barn). Tilrettelæggelse af den enkelte elevs skema indenfor specialundervisningen, under hensyntagen til fremskridtene og vekslen mellem undervisningsformerne – relateret til det tre-delte menneske, tanke, følelse og vilje. Møder med PPR, hhv. skolepsykolog, læsekonsulent og talepædagog. Hver måned deltager skolepsykologen i et møde, hvortil lærere er inviterede til en uformel drøftelse af elever, der evt. påtænkes henvist til PPR, eller som kræver en tæt opfølgning. Evaluering af eleverne foregår kvartalsvis, hvor specialundervisningskollegiet redegør for arbejdet med og resultaterne for den enkelte elev. Herudfra tilrettelægges det eventuelle videre forløb: om eleven skal fortsætte hos den pågældende lærer, skal arbejde videre med en anden terapiform, skal holde en pause fra specialundervisningen, eller om målet er nået. En antroposofisk læge er tilknyttet skolen. I begyndelsen af 2. klasse gennemgår klasselæreren alle elever for lægen. Derefter er der enkeltkonsultationer med alle klassens elever og forældre. De elever, der har behov for ekstra støtte, får et individuelt tilrettelagt forløb tilbudt ud fra lægens, klasselærerens og specialundervisningskollegiets vurdering. Det drejer sig ofte om grundlæggende konstitutionelle vanskeligheder. For helse-eurytmien er det en forudsætning, at den ordineres af en antroposofisk læge.